

# Hulp bij het plannen van je reis



## Planning van je reis

De volgende plannings zijn aanbevolen voor reizigers die krap in hun tijd zitten. Ideaal is dit niet, maar met een goede voorbereiding kun je toch veel zien in weinig tijd.

### 1. Buenos Aires en omgeving

In het zogenaamde Parijs van Zuid-Amerika kom je als liefhebber van architectuur, kunst, cultuur en geschiedenis goed aan je trekken. Je moet zeker een paar dagen uittrekken om alle hoeken van deze veelzijdige en levendige stad aan de Río de la Plata te leren kennen.



Cultuurtip



Natuurtip

### De hoofdstukken in deze gids

1. **Buenos Aires en omgeving:** zie blz. 111.
2. **De Pampa en het achterland:** zie blz. 171.
3. **De Patagonische kust en Tierra del Fuego:** zie blz. 217.
4. **De Patagonische Andes:** zie blz. 279.
5. **Cuyo:** zie blz. 331.
6. **Het noordwesten:** zie blz. 387.
7. **Mesopotamia en de Chaco-wouden:** zie blz. 441.

Heb je na de grote stad trek in de natuur, doe dan als de *porteños*, zoals de bewoners van Buenos Aires worden genoemd – ga per trein of schip naar de Delta del Tigre. Al in de glansperiode van Buenos Aires in de jaren 30 van de vorige eeuw was dit het populairste recreatiegebied van de stedelingen. Van deze tijd getuigen onder andere de in statige villa's gevestigde roeiverenigingen. Een hoogtepunt van deze kleine vlucht uit de stad is een boottochtje door de deltakanalen. Ook San Antonio de Areco is dichtbij genoeg voor een dagtrip vanuit de hoofdstad. Op deze plek kun je in een estancia (veeboerderij) zien hoe het alledaagse leven van een gaucho eruitziet.



• Buenos Aires  
• San Antonio de Areco



Delta del Tigre

**Goed om te weten:** in de zomermaanden, van eind december tot eind februari, kan de temperatuur in Buenos Aires de 40°C bereiken. Zorg in deze periode voor hoofdbedekking en genoeg drinkwater. Om niet te veel onder de hitte te lijden, transformeren de *porteños* elk restaurant en elke hotellobby middels de airco tot een kunstmatig Antarctica. Neem als je uit gaat eten dus een vest of jasje mee. Tijdens een bezoek aan de Delta del Tigre is een insectwerend middel absoluut noodzakelijk.

### Tijdschema

Buenos Aires:	minstens 3 dagen
Delta del Tigre:	1 dag
San Antonio de Areco:	1 dag

### 2. De Pampa en het achterland

In Córdoba bevindt zich een van de oudste (ruim 400 jaar) universiteiten van Zuid-Amerika. Studenten uit alle landen van het continent bevolken de prachtige koloniale stad, waar van alles te doen is op cultureel gebied en die een bont nachtleven heeft.

Córdoba ligt midden in een heuvelachtig landschap met grote stuwweren. Het gebied is een van de belangrijkste vakantiecentra van het land. Tijdens het hoogseizoen van Kerstmis tot eind februari vinden hier veel interessante folklorefeesten en muziekfestivals plaats. In sommige gevallen worden zelfs culturele evenementen uit Buenos Aires verplaatst naar de Sierras de Córdoba, waar dan veel grote en kleinere sterren te vinden zijn.



Córdoba

**Goed om te weten:** Mar de Plata en de andere plaatsen aan de Atlantische kust zijn zeer populaire strandvakantieplekken. Als door het Middellandse Zeegebied verweerde Europeaan moet je er wel rekening mee houden dat het water van de Atlantische Oceaan ijskoud is en het er meestal ook nog eens flink waait.

In de vakantietijd doe je er verstandig aan ruim op tijd accommodatie te boeken. Zoals overal ter wereld stijgen ook hier de prijzen flink in het hoogseizoen – niet alleen aan zee, maar ook in de Sierras de Córdoba.

### Tijdschema

Córdoba:	2-3 dagen
Sierras de Córdoba:	3-6 dagen
Mar del Plata:	2 dagen

### 3. Patagonische kust en Tierra del Fuego

Hoe verder je afzakt naar het zuiden, hoe eenzamer het wordt. Het landschap is desolaat, het weer onberekenbaar – de wind houdt soms dagenlang niet op met waaien en gaat door merg en been. Over Patagonië en Tierra del Fuego (Vuurland) lopen de meningen van reizigers uiteen. Of je bent op slag verliefd op dit deel van Argentinië en sluit het voorgoed in je hart, of je maakt snel wat kiekjes, vlucht een warm restaurant in en verheugt je 5 minuten na aankomst al op je vlucht terug, weg uit dit eind van de wereld ...

dan toe onbekende soorten en de Fransman verklaarde dat hij zijn verstand zou verliezen als er niet snel een eind kwam aan de wonderen. Tegenwoordig zijn rond vijftienhonderd in Argentinië voorkomende inheemse hogere plantensoorten bekend. Uitgestrekte gebieden, maar nog altijd niet het grootste deel van het land, zijn veranderd in cultuurland. Flora en fauna passen zich aan, veranderen – of verdwijnen. Argentinië's vleesetende rode vuurmier, die in 1930 via een scheepsvracht in Alabama terecht kwam, 'koloniseert' – zoals men daar zegt – de zuidelijke staten van de VS en is (zijn wetenschappelijke naam *Solenopsis invicta* verraadt het al) tot nu toe onoverwinnelijk.

## Rand van het Amazonebekken en Mesopotamia

De agressieve mier (een van de 8800 mierensoorten ter wereld) is afkomstig uit het subtropische Misiones. In dit vochtigste deel van het land (75 tot 90% luchtvochtigheid) is het – als 'een eiland' bewaard gebleven – **altijdgroene regenwoud** de habitat van ontelbare planten en dieren die wedijveren om een 'plekje in de zon'. Verteenwoordigers van tweehonderd boomsoorten – waarvan de meest luisterrijke als zogenaamde *emergentes* (oude bomen), met 30 tot 40 m hoogte boven het dampende gebladerte uitsteken – verheffen zich boven de rode leemgrond door het oerwoud van de onderbegroeiing naar het licht. Mossen, korstmossen, epifyten, geweivarens, lianen, slingeren klimplanten hebben de meest fantastische landschappen geschapen.

De tijden van de blauwe ara, de *guacamayo azul*, zijn bijna voorbij. Met de laatste exemplaren van deze prachtigste aller papegaaien proberen ornithologen in Paraguay nageslacht te kweken om de soort een overlevingskans te geven. Maar met een beetje geluk zie je nog wel de gele snavel van een toekan uit een boomkruin steken. Voor de rest horen regenboogboa's, diverse boomslangen, reuzenkikkers, halsbandpekaris, apen, tapirs, prachtige vlinders, kolibries, bladspruitkevers en nog altijd enkele jaguars tot de bewoners van de Amazonefauna van Misiones.

In de meer naar het zuiden gelegen **vochtige gebieden** Corrientes en Entre Ríos liggen galerijbossen langs de loop van de rivier; daartussen strekken zich savannen en moerassen uit. Boomsoorten als de *lapacho*, *ñandubay*, *urunday* en *timbó* bepalen het landschap. Een 85 km<sup>2</sup> groot bos van *yatay*-palmen is uitgeroepen tot beschermd reservaat (zie blz. 465). De Paranádeltá wordt gekenmerkt door een dichte vegetatie van wilgen en populieren. Beverratten, reigers, ooievaars, wilde eenden en wilde duiven hebben in het waterrijke gebied van Entre Ríos hun eldorado gevonden. In de lagunes van Iberá leven alligators, waterzwalluwen en moerasherten.

In het westen maakt het Paranábekken, na het laagland van de Amazone het grootste rivierstelsel van Zuid-Amerika, geleidelijk aan plaats voor het minder dichte droge bos van de **chaco**. In de provincie Formosa liggen nog bosmoerassen en gebieden met *caranday*-palmen, maar de vegetatie van de chaco gaat meer naar het westen over van bladverliezende hardhoutbossen in *espinales* (doornstruikgebieden) en zoutsteppen. In de chaco leven reptielen, vooral leguanen, tapirs, grote miereneters en reuzengordeldieren.

Meer naar het noordwesten verandert het landschap opnieuw. Hier liggen de **yungas**, het tropische regenwoud van het Amazonebekken. Deze nevelwouden, die voornamelijk bestaan uit laurierbesstruiken en varens, korstmossen, lianen en bromelia's, strekken zich als een groen tapijt uit over het grensgebied tot aan Bolivia. De zuidelijkste uitloper van deze klimaatgordel vormt het Tucumánse regenwoud. De yungas zijn onder te verdelen in drie zones. De onderste zone, die van de *selvas basales* (300-500 m), wordt bijna geheel gebruikt als cultuurgrond (suikerriet, tabak, katoen, citrusvruchten, peper en wijn). In de middelste gordel (tot 1800 m) heeft de houtwinning haar sporen achtergelaten in de nevelbossen. Het best bewaard gebleven is de bovenste gordel van de bosgebieden (tot ongeveer 2500 m). In de vlakten met gras en kussenvormige vegetatie daarboven handhaaft zich als enige boomsoort de knoestige *queñoa* met zijn opmerkelijk gedraaide stam.

Voorbeelden van de vegetatie in de nevelwouden zijn te zien in de nationale parken in het noordwesten. In de weinig bezochte berggebieden verschuilen zich grote miereneters, stekelvarkens, luiaards, vampiers en jaguars. In de boomkruinen leven onder andere toekans, papegaaien en kolibries.

## Puna en monte

Het noordwesten van Argentinië deelt samen met Chili en Bolivia de door bekkens (*bolsones*) zonder afwatering gekenmerkte hoogvlakte, die in het westen de Atacamawoestijn en in het noorden de Altiplano wordt genoemd en qua hoogte alleen wordt overtroffen door de plateau's in Tibet. In dit extreem droge gebied (ten minste elf maanden per jaar valt er geen druppel regen) zorgen sterke zonnestralen en abrupte nachtelijke afkoeling voor temperatuursprongen van 20 tot 50°C. Cultuurgrond vind je hier alleen langs de loop van de rivier.

In de **hoogpuna** maken enkel dwergcactussen, bijna bladloze harsgewassen, enkele horstgrassen en kussenvormende planten (zo-

als de *ilareta* of *yareta*) een kans. Karakteristieke punadieren zijn de al 7000 jaar (haast net zo lang als de koe) gedomesticeerde lama en de alpaca. Circa 240.000 van deze kameelachtigen worden in het noordwesten gehouden. De bijna niet te temmen vicuña's, waarvan het bestand zo'n 100.000 dieren telt, worden om het jaar geschoren. De wilde kuddes worden dan door honderden punabewoners ingesloten en na het scheren meteen weer vrijgelaten – duurzamer kan de wolproductie bijna niet zijn. Een kilo van de zeer fijnharige vacht (honderd haartjes per vierkante millimeter) is tussen de US\$300-500 waard. Als de *salares* (zoutvlakten) van de puna met regenwater vollopen, is de andesflamingo seizoensgast. Ook de koning van de Cordillera, de condor, is hier al te vinden, al geeft hij de voorkeur aan zuidelijker bergstreken (zie blz. 345).

Alleen doornstruiken en cactussen kunnen overleven in het steile gebied tot aan de 5000 m hoge **voorpuna**. De voor de gehele valleizone van Humahuaca (Jujuy) tot aan Catamarca karakteristieke kandelaarcactussen (*cardones*) zijn een klein natuurwonder vanwege de ma-

In het noordwesten groeit de 8 m hoge kandelaarcactus



Tip

## KUNST IN OPKOMST

Wie een indruk wil krijgen van de artistieke avant-garde in Argentinië, kan zich in een aantal galeriesteden rondom Avenida Santa Fe een beeld vormen. **Jorge Mara-La Ruche** **4** steunt nieuwe kunstenaars en stelt reeds erkende kunstenaars tentoon in thematische exposities (Paraná 1133, jorge maralaruche.com.ar, ma.-vr. 15-19 uur). Een paar straten verderop toont galerie **Herlitzka & Co.** **5** hedendaagse Latijns-Amerikaanse kunst (Libertad 1630, herlitzkafaria.com, ma.-vr. 11.30-19 uur). **Vasari** **6** presenteert ook fotografie (Esmeralda 1357, galeriavasari.com.ar, ma.-vr. 11-19 uur). Vlak ernaast verkent **Rolf Art** **7** het grensgebied tussen beeldende kunst en performance (Esmeralda 1353, rolfart.com.ar, ma.-vr. 11-19 uur). De oudste galerie van de stad, **Van Riel** **18**,

geopend in 1924, is nu gespecialiseerd in abstracte geometrische kunst (Juncal 790, galeriavanriel.com.ar, ma.-vr. 15-20 uur). **Mite** **19** is gewijd aan hedendaagse Argentijnse kunst van zowel nieuwe als gevestigde kunstenaars en toont de moed om te experimenteren (Av. Córdoba 380, mitegaleria.com.ar, di.-vr. 15-19 uur). Enkele galeriesteden uit de huidige kunstscene zijn verhuisd naar de trendy wijk Villa Crespo, bijvoorbeeld **Hache** **20** (Loyola 32, hachegaleria.com, ma.-vr. 14-19 uur), of hebben zich gevestigd in San Telmo, waaronder **Nora Fisch** **21** (Av. San Juan 701, norafisch.com, di.-za. 14-19 uur) en, slechts drie straten verderop, **Pasto** **22** (Chacabuco 866, pastogaleria.com.ar, ma.-vr. 14-19 uur).

**Kunsthandwerk – Elementos Argentinos** **23**: Arenales 1239, ma.-vr. 10-19 uur, en Gurruchaga 1881, di.-za. 11-19 uur, elementosargentinos.com.ar. Moderne ontwerpers uit Buenos Aires en traditionele tapijtweefsters uit Salta, Tucumán en Santiago del Estero hebben hun krachten gebundeld in een project dat fair trade en avant-garde combineert. Tapijten US\$190-2700, ook te koop in de verleidelijke winkel op de website. **Arte y Esperanza** **24**: Pedro de Mendoza 587, San Isidro, tel. 011 48 92 42 69, arteyesperanza.com.ar, ma.-vr. 10-15, za. 10-13.30 uur. Fraai handwerk van hout, stof en keramiek met mooie designs, gemaakt door acht verschillende inheemse volken in Argentinië. Ook online verkrijgbaar op arteyesperanza.mitendanube.com.

**Markt – Mercado San Telmo** **25**: ingang in Defensa, Carlos Calvo, Estados Unidos en Humberto Primo, dag. 8-21 uur. Levensmiddelen, 'rommel' en antiek. **Tangoschoenen – Neo Tango** **26**: Sarmiento 1938, tel. 011 49 51 86 94, neotangoshoes.com. **Victorio** **27**: Montiel 2619, Mataderos, tel. 011 65 87 32 20, victoriotangoshoes.com.ar.

## Uitgaan

De grote **disco's** liggen bij de rivier (Av. Costanera Norte, aan weerszijden van de luchthaven). In Retiro (Calles Reconquista en San Martín 700/1000) ligt een reeks **lerse pubs, bars** en kleine **disco's**, die vanaf het happy hour na kantoortijd tot diep in de nacht zijn geopend. In alle zaken wordt het pas echt volgend middernacht.

## ... in het centrum

**Drankjes met uitzicht – Rooftop Vuelta Abajo Social Club**: zie blz. 121. In het Edificio Embago in **La City** **1**, in het huizenblok naast hotel **Jousten** **4**.

**Tapas en bloemen – Florería Atlántico** **1**: Arroyo 872, tel. 011 64 88 21 99, floreriaatlantico.com.ar. Cocktails – van twee van de beste barmannen van de stad – en tapas in de kelder van een bloemenwinkel, waarin ook langspeelplaten worden verkocht.

**Tapas in de tuin – Milion** **2**: Paraná 1048, Retiro, tel. 011 48 15 99 25, milion.com.ar. Herenhuis uit 1900, binnen muziek, in de tuin – te bereiken via een statige trap – tapas.

**Wijnbar – Gran bar Danzón** **3**: Libertad 1161, Retiro, tel. 011 48 11 11 08, granbardanzon.com.ar. Soms jazzbands.

**Voor bohemiens – Bar Seddon** **4**: Defensa 695, San Telmo, tel. 011 43 42 37 00, @seddonbaroficial. Juan Seddon verplaatste ruim 30 jaar geleden de inhoud van zijn antiquariaat naar een bar, die de stamkroeg van veel journalisten werd. 's Avonds jazz en blues.

**Theater – Teatro Colón** **20**: Tucumán 1181, tel. 011 43 78 71 00, teatrocolon.org.ar. Opera, ballet, concerten (zie ook blz. 118 en 127).

**Teatro General San Martín** **17**: Corrientes 1530, tel. 011 43 71 01 11, complejoteatral.gov.ar. Belangrijkste podium van de stad, programmering als in West-Europa (zie ook blz. 127). Het Complejo Teatral de Buenos Aires omvat ook: het **Teatro Regio** (Av. Córdoba 6056, Chacarita), het **Teatro de la Ribera** (Av. Pedro de Mendoza 1821, La Boca), het **Teatro Sarmiento** (Av. Sarmiento 2715, Palermo) en het **Cine Teatro El Plata** (Av. Juan Bautista Alberdi 5765, Flores). **Centro Cultural de la Cooperación Floreal Gorini** **18**: Corrientes 1543, tel. 011 50 77 80 00, centroccultural.coop. Modern complex waar veel kunstenaars doorbraken. **Teatro Nacional Cervantes** **21**: Libertad 815, tel. 011 48 16 42 24, teatrocervantes.gov.ar. In het nationaal theater worden Argentijnse klassiekers gespeeld (zie ook blz. 128).

## ... buiten het centrum:

**Drinks & food – El Limón** **5**: Castillo 590, Villa Crespo, @ellimonbar. Drankjes, tapas en muziek in een relaxte sfeer.

**Lezen, smullen, luisteren – Clásica y Moderna** **6**: Av. Callao 892. Traditionele boekhandel en restaurant met livemuziek.

**Podium voor de avant-garde – Camarín de las Musas** **7**: Mario Bravo 960, Abasto, tel. 011 48 62 06 55, elcamarin delas musas.com. **Met tuin – Congo** **8**: Honduras 5329, Palermo, tel. 011 48 33 58 57, congoclubcultural.com.ar. Bar met electro en dance. Djs, maar geen club. In de tuin met kaarslicht is het heerlijk rustig.

**Beste drankjes – Doppelgänger** **9**: Juan de Garay 500, San Telmo, tel. 011 43 00 02 01, @doppelbar. Populaire bar met een relaxte sfeer.

**Club aan de rivier – Mandarine Park** **10**: Av. Costanera Norte, hoek Sarmiento, Palermo, tel. 011 48 05 62 62, @mandarinparkoficial. Grote club met terras aan de rivier.

**Trendy – Punto Mona** **11**: Fraga 93, Chacarita, tel. 011 48 54 92 92, monagallosi.com/punto-mona-bar. Geraffineerde drankjes van de naamgeefster, bartender Mona Gallosi, in een royale ruimte.

**Lekkere muziek – Niceto Club** **12**: Niceto Vega 5510, Palermo, tel. 011 47 79 93 96, @nicetoclub, do.-za. 's avonds. Rock, reggae en elektronische muziek, shows en disco.

**Tangoclubs – 13 - 22**: zie blz. 134.

## Actief

**Stadsbezigting – De Bus Turístico** **1** is een open dubbeldekker, die stopt bij 23 haltes. Met een dagkaart (US\$25) of tweedagenkaart (US\$30) kun je bij elke halte in- en uitstappen. Alle bezienswaardigheden onderweg worden in diverse talen toegelicht. Vertrek 9-17 uur elke 20 minuten vanaf Avenida Quintana 591 in Recoleta (vlak bij café La Biela). De hele rit duurt 3,5 uur, buenosairesbus.com. Het **toeristenbureau** van de stad presenteert op zijn website een lijst van **particuliere aanbieders** van allerlei excursies, rondleidingen en andere activiteiten: turismo.buenosaires.gov.ar/es/que-hacer-en-la-ciudad. Goede thematische rondleidingen organiseert **Zigiotta Viajes** **2**, B. Mitre 1711, 3e etage, kantoor 3, centrum, tel. 011 43 71 05 93, zigiottoviajes.com.ar.

ciale metropool. Het in 1805 als bescherming tegen de indigenas gebouwde Fuerte San Rafael del Diamante werd pas in 1903 door de spoorbaan en daarna door de Fransen uit zijn eenzaamheid verlost. De handen uit de mouwen steken, dat was altijd het devies – wat verklaart dat driekwart van de wijnproductie afkomstig is van wijngoederen die kleiner zijn dan 5 ha. De oase San Rafael, een eldorado voor kanovaarders en rafters, heeft zich inmiddels verschanst achter een reeks stuwmeren.

## Informatie

**Dirección de Turismo:** Av. Yrigoyen 1710, tel. 02604 32 50 41; busstation, General Paz, hoek Granaderos, sanrafaelturismo.gov.ar, dag. 9-21 uur.

## Accommodatie

### ... in San Rafael

**Met flair – San Rafael:** Coronel Day 30, tel. 0260 443 01 27/28, hotelsanrafael.com.ar. In de buurt van de plaza, modern, gezellig, bar en cafeteria. €-€€

**Ecohotel – Casartero:** Altero 880, tel. 0260 482 77 16, casartero.com. Drie duurzaam ingerichte kamers in een duurzaam gebouwde accommodatie en twee studio's in omgebouwde containers; restaurant, spa en zwembad. €

### ... in de omgeving

**Aparthotels – Membrillar Suites:** RP173 km 14,8, tel. 0260 15 448 20 13, membrillar.com.ar. In de dalkloof van de Río Atuel; met ontbijt, zwembad en fietsverhuur. €€. **Los Carolinos:** Villa 25 de Mayo, 15 km ten westen van het centrum bij de kruising van de RP150 en RP191, tel. 0260 449 50 05, 0260 449 50 72, loscarolinoslodge.com. Met restaurant, park en zwembad. €

**Camping – Ayum Elun:** RP173 km 20,5, Valle Grande (27 km ten zuidwesten van San Rafael), tel. 0260 15 442 83 66, 0260 15 453 88 66, ayumelun.com. Aan de oever van de Río Atuel op 3,5 ha, goede faciliteiten met winkel, bungalows, hostería, zwembad, restobar en activiteitenaanbod. € **Río Azul:** RP173 km 23, Valle Grande, tel. 0260 15 440 34 86, 0260 15 453 13 41, rioazulvallegrande.com.ar. Eveneens aan de rivier en met gelijkwaardige faciliteiten in-

clusief restaurant. € **Rocas Amarillas:** RP173 km 27,6, tel. 0260 15 462 47 65, rocas-amarillas.com.ar. Aan de rivier, met restaurant en zwembad. Bungalows en glampingtenten. €-€€

## Eten en drinken

### ... in San Rafael

**Op een wijngoed – L'Obrador:** Bentos 50, Pasillo 1, Las Paredes (ten zuiden van het centrum), tel. 0260 443 27 23. Regionale keuken, lekker klaargemaakte gerechten met lokale ingrediënten. €-€€

**Parrilla – Quinchos de Ortubia:** Ortubia 3433, tel. 0260 459 30 05, fb.com/quinchosdeortubia, dag. alleen 's avonds. Vlees van de grill; met terras aan de rand van een groene zone. €-€€

**Zoals bij moeder thuis – La Gringa:** Chili 26, tel. 0260 443 65 00. Populair vanwege de huisgemaakte pasta, ook parrilla. €-€€

### ... in de omgeving

**Nog een wijnhuis – Chez Gaston:** RN144 km 674, Algodon Wine Estates, circa 20 km ten zuidwesten van San Rafael, tel. 0260 442 90 20 tst. 19, algodonhotels.com/wineestates/dining. Een van de beste restaurants van Argentinië. €€€

## Actief

**Te paard bergop – Bruni Aventura:** Aldo Aranda, Av. Ballofet 98, tel. 0260 15 406 42 38, bruniaventura.com. Tochten met gids per terreinwagen over onverharde paden en droge rivierbeddingen naar de Sierra Pintada en Cerro Laja of naar de Laguna El Sosneado en de ruïne van een kuurhotel, waar je nog steeds kunt genieten van de warmwaterbron.

**Kajakken en raften – ANC:** RP173 km 29, tel. 0260 422 20 08, aventurasnoconvencionales.com. Peddelsurfen en raften, zowel voor beginners en kinderen (level 2) als het meer gewaagde rafting XL door grotere stroomversnellingen (level 3) op 18 km rivier. **Raffeish Turismo Aventura:** Fabio Sat, RP173 km 29, Valle Grande, tel. 0260 15 440 90 89, raffeish.com. Raftingexperts. **Sportstar Turismo Aventura:** RP173 km 35, Valle Grande, tel. 0260 15 458 10 68, sportstar.com.ar. Wildwatertochten per raft of kajak over de Ríos Atuel en Diamante door fraaie landschappen.

**Wijntrip – Bodega La Abeja:** H. Yrigoyen 1900, tel. 0260 15 467 18 36, bodegalaabeja.com.ar, rondleidingen ma.-za. jan.-feb. 9-20, mrt. 9-19, apr.-dec 9-17 uur. Op dit in 1883 door een immigrant uit Frankrijk gestichte wijngoed wordt getoond hoe men in de 19e eeuw wijn maakte.

## Vervoer

**Vliegtuig:** Aerolíneas Argentinas vliegt van de luchthaven San Rafael, RP143 (6 km ten westen van de stad), 6 keer per week naar Buenos Aires.

**Bus:** met maatschappijen Andesmar, La Unión, Buttini, Cata Internacional, Iselín en Chevallier meerdere keren per dag naar Mendoza, San Juan en Buenos Aires en met Iselín een keer per dag naar Las Leñas. Busstation: General Paz 985, tel. 0260 444 54 95.

## Las Leñas en Valle Hermoso

► 1, A/B 17

Circa 200 km ten westen van San Rafael heeft de asfaltweg RP222 een afslag naar de enige plek in deze woestijn waaraan een rustig bezoek mogelijk is. Een Zwitsers aandoend landschap met bergweiden ontvangt de reiziger, die ruim 30 km na de afslag van de RN40 eerst de thermale baden van **Los Molles** 6 bereikt. Het zwavelhoudende water dat de baden voedt, schijnt vooral te helpen tegen reuma en gewrichtspijnen.

Zo'n 6 km verder doet zich een heus tektonisch wonder voor: links van de weg lijken twee immense ketelvormige gaten, 130 m diep en 400 m in doorsnee – naar verluidt de grootste ter wereld – de hemel op te slokken. Deze met water gevulde reuzenputten, waarvan de wanden zonder hekje (oppassen!) loodrecht naar beneden gaan, zijn niet van vulkanische oorsprong, maar het resultaat van een raadselachtige inzakkings van de bodem. Volgens de legende hebben de tranen van de indigenas, die hier hun doden bewaarden, de reusachtige natuurlijke putten gevuld. Hun naam, **Pozo de las Ánimas** (Put van de Zielen), koestert de herinnering aan de doden.

